

Návrh na opatření pro posílení důvěry v systém očkování v ČR

Tisková zpráva ze dne 10. dubna 2019

V posledních letech se setkáváme u veřejnosti se stále větší nedůvěrou v systém očkování. Na vině je bezpochyby i absurdní legislativa upravující represe vůči nekompletně očkovaným dětem, nad kterou se pozastaví i zarytý zastávce očkování. Navrhujeme proto politicky schůdné jednoduché opatření, jak absurditu v zákoně odstranit a důvěru v systém očkování posílit. Ministerstvo zdravotnictví by podle vyjádření jeho představitelů nemělo být proti.

ProVolbu podává návrh Ministerstvu zdravotnictví, jehož obsahem je zrušení podmínky plného očkování jednak pro účast dětí na školách v přírodě a zotavovacích akcích, a jednak pro přijímání dětí do soukromých předškolních zařízení, a to ve 3 možných variantách řešení. Účelem podaného návrhu je odstranění nelogičnosti v zákoně o ochraně veřejného zdraví.

„Mnoho lidí, politiky nevyjímaje, se nestaví proti očkování jako takovému, ale nelíbí se jim systém očkování a zejména způsob jeho vynucování tak, jak je v České republice již několik let nastaven,“ říká Monika Málková z Iniciativy ProVolbu – Iniciativa za svobodné rozhodování o zdraví.

Škola v přírodě a zotavovací akce

Za nejmarkantnější opatření v českém systému očkování, které je rodiči/veřejností vnímáno jako čistě represivní, je podmínka kompletního očkování na školy v přírodě a zotavovací akce. Dle platné legislativy totiž školáci, kteří nemají do puntíku splněný očkovací kalendář, nemůžou jet se svými spolužáky, se kterými celý rok chodí do stejné třídy, na týden na školu v přírodě nebo v létě na tábor či sportovní soustředění. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví totiž jako jednu z podmínek účasti dětí na školách v přírodě a zotavovacích akcí stanovuje také zcela kompletní očkování. Nastavuje však nesmyslné parametry pro to, které děti jet mohou a které ne. Na školu v přírodě je vyžadováno plné očkování vždy, ale např. v případě sportovního soustředění, lyžařského výcviku, tábora a dalších, je podstatné, kolik dětí pojedje a na jak dlouho, tedy zda se jedná o zotavovací akci či nikoli. Zákon zotavovací akci definuje jako *„organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě i získat specifické znalosti nebo dovednosti,“* přičemž pro naplnění definice zotavovací akce musí být splněny všechny podmínky současně.

Iniciativa za svobodné rozhodování o zdraví

Možnost účasti nekompletně naočkovaných dětí na školách v přírodě a na zotavovacích akcích		Dítě se účastnit může	Dítě se účastnit nesmí
Škola v přírodě:	libovolný počet dětí a dní		
Zotavovací akce:* Např. dětské tábory, lyžařské výcviky, adaptační a ozdravné pobyty, sportovní soustředění.	1-5 dní, libovolný počet dětí		
	6 a více dní, do 29 dětí		
	6 a více dní, 30 a více dětí		
*) Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví v § 8 zotavovací akci definuje jako „organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě i získat specifické znalosti nebo dovednosti.“			

©Pro volbu, duben 2019

Podmínka očkování na školy v přírodě a zotavovací akce byla zavedena v roce 2003 bez řádného odůvodnění její nezbytnosti. Nikdy nebyla provedena ani následná analýza, jak konkrétně toto opatření přispělo k větší ochraně veřejného zdraví. Podrobnosti v článku: **ČR začala zavádět represivní opatření vůči nekompletně očkovaným dětem před 17 lety. Proč?**

„Pokud pojedou třída 29 mladých fotbalistů na školu v přírodě, musí být všichni očkovaní. Pokud však pojedou na týden na sportovní soustředění, je jedno, zda děti očkované jsou nebo nejsou, protože to není škola v přírodě, ani se nejedná o zotavovací akci. Pokud pojedou jen o jedno jediné dítě více, všechny děti musí být kompletně očkované. Stejně tak pokud si vyrazí na 5 dní, nikoho stav jejich očkování nezajímá. Pokud to však bude na 6 a více dnů a pojedou jich zároveň 30 či více, už se status očkování hlídá. Zákon tak nakládá na bedra ředitelů škol a organizátorů různých pobytových akcí pro děti povinnost hlídat stav očkování dětí a organizátoři musí řešit, jak přesně akci nazvou, jak dlouhá bude a přesně kolik dětí na ni pojedou, tedy zda mají povinnost doklad o očkování po dětech vyžadovat či nikoli. A těžko lze také pochopit, jaký je z hlediska ochrany veřejného zdraví rozdíl mezi školou v přírodě a lyžákem, že na jedno jet nemohou a na druhé ano,“ říká Málková.

Podmínka plného očkování na školy v přírodě a zotavovací akce byla do českého právního řádu zavedena v roce 2003 bez jakéhokoli odůvodnění pro její nezbytnost a nikdy nebyla také provedena následná analýza, jak se vyloučení nekompletně očkovaných dětí z těchto akcí projevilo na lepší ochraně veřejného zdraví či vyšší proočkovanosti dětské populace nebo dokonce na posílení důvěry v očkování.

Iniciativa za svobodné rozhodování o zdraví

Navrhujeme proto podmínku očkování na školy v přírodě a zotavovací akce zrušit. Školy a organizátoři akcí by měli vědět, jakým očkováním se dítě podrobilo, aby v případě potřeby bylo možné přijmout adekvátní opatření, ale plné očkování by nemělo být podmínkou pro účast. Ztotožňujeme se s novelou horní komory Parlamentu ČR z roku 2016 (příloha č. 1), kdy Senát svojí výraznou většinou (53 bylo pro, nikdo proti, 5 se zdrželo) schválil zrušení této podmínky. Vzhledem k politické situaci a následným volbám do Poslanecké sněmovny, však nebyl tento senátní návrh již dolní komorou projednán.

Žádáme Ministerstvo zdravotnictví, aby v souladu s vyjádřením ministra Adama Vojtěcha a náměstka Romana Prymuly na veřejném slyšení v Senátu dne 27. března 2019 (zdroj č. 1) zapracovalo do právě připravované novely zákona o ochraně veřejného zdraví také zrušení podmínky očkování na školy v přírodě a zotavovací akce. „Na základě našich dlouhodobých jednání s politiky a také našeho předvolebního průzkumu (zdroj č. 2) na toto téma jsme přesvědčeni, že tato právní úprava bude mít podporu napříč politickým spektrem a bude rovněž vnímána pozitivně jak v očích ředitelů škol a organizátorů akcí pro děti, tak v očích veřejnosti,“ dodává Málková.

Soukromá předškolní zařízení

Stejně tak absurdní, jako je podmínka plného očkování na školy v přírodě a zotavovací akce, je absurdní stejná podmínka pro přijetí dětí do mateřských škol, kdy do 4 let nekompletně očkované dítě do školky nesmí, ale v 5 letech do ní musí povinně. **Respektujeme tuto podmínku pro přijímání do státních mateřských škol, ale odmítáme, aby stát zasahoval do vztahu soukromé zařízení – rodič.** Mělo by zůstat na rozhodnutí soukromých zařízení, jaká kritéria pro přijetí si nastaví. **Navrhujeme proto zrušení podmínky plného očkování pro přijímání dětí do soukromých předškolních zařízení.** Předkládáme konkrétní návrh změny ve 3 variantních řešeních (příloha č. 2) – vztahující se na:

- 1) dětské skupiny a soukromé mateřské školy nebo
- 2) soukromé mateřské školy nebo
- 3) dětské skupiny, soukromé a lesní mateřské školy.

Věříme, že i tato navrhovaná změna zohledňující svobodné podnikání nalezne dostatečnou politickou podporu a především, že nebude mít negativní vliv na míru proočkovanosti dětské populace.

„Našimi konkrétními a racionálními návrhy chceme přispět do otevřené diskuze, která by neměla být vedena ve smyslu, zda očkovat či neočkovat, ale co lze udělat pro posílení důvěry v systém očkování. Odstranění bezdůvodných represí a nesmyslných ustanovení v zákoně je prvním krokem a právě otevřený zákon o ochraně veřejného zdraví nabízí vhodnou příležitost,“ uzavírá Málková.

Represe vůči nekompletně očkovaným dětem v sousedních státech

Žádný z našich sousedních států plošně nezakazuje nekompletně očkovaným dětem vstup do předškolních zařízení a školákům jet se svými spolužáky na školu v přírodě, tábor či soustředění. I když je pochopitelné, že Ministerstvo zdravotnictví chce bojovat proti šíření infekčních onemocnění preventabilních očkováním a podpořit co nejvyšší proočkovanost, způsob vynucování očkování

Iniciativa za svobodné rozhodování o zdraví

neodůvodněnými a absurdními sankcemi těžko tento účel splní. Náměstek Prymula označil dokonce sankce za „rudý hadr na býka“ a zmínil, že v důsledku českého represivního systému máme nižší proočkovanost, než je tomu v zemích s dobrovolným systémem očkování (zdroj č. 3).

Ing. Monika Málková
Mgr. Alice Pelikánová

Iniciativa Pro volbu

Přílohy a zdroje

Příloha č. 1 – schválená senátní novela zákona o ochraně veřejného zdraví rušící podmínku očkování pro účast dětí na školách v přírodě a zotavovacích akcích

Příloha č. 2 – koncept novely zákona o ochraně veřejného zdraví – zrušení podmínky očkování pro přijetí do soukromých předškolních zařízení

Zdroj č. 1 – [ProVolbu.cz: V Senátu jsme otevřeli téma zrušení povinnosti očkování na školy v přírodě a tábory](#)

Zdroj č. 2 - [Volební průzkum: přehled postojů politických stran a hnutí k očkování a represím](#)

Zdroj č. 3 - [R. Prymula by uvítal dobrovolný systém očkování](#)

Pro další informace se obračejte na info@provolbu.cz.